

การเปลี่ยนแปลงของสื่อมองโกเลียใน: กระบวนการเปลี่ยนผ่าน ผลกระทบ และการปรับตัว

Media Disruption in Inner Mongolia: Transformation Process, Impact, and Adaptation

มัน ตา^{1*} พนม วรรณศิริ² ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์²

Man Da^{1*} Phanom Wanasiri² Taksina Chai-ittipornwong²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10170 ประเทศไทย

¹Degree of Doctor of Philosophy, Communication Arts Program, Faculty of
Communication Arts, Bangkokthonburi University, Bangkok, 10170, Thailand

²สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร
10170 ประเทศไทย

²Communication Arts Program, Faculty of Communication Arts, Bangkokthonburi
University, Bangkok, 10170, Thailand

*Corresponding author's email : 1102099517@qq.com

วันที่รับ : 14 กุมภาพันธ์ 2568, วันที่แก้ไข : 11 มีนาคม 2568, วันที่ตอบรับ : 14 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสื่อต่อกระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าวในมองโกเลียใน ผลกระทบด้านการสื่อข่าว และการปรับตัวของผู้สื่อข่าว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยคำถามกึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลได้มาจากการเลือกอย่างเจาะจง ได้แก่ เจ้าของหรือผู้บริหารองค์กรข่าว และผู้สื่อข่าวในมองโกเลียใน ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเปลี่ยนผ่านของสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์มีลักษณะร่วม 3 ประการ คือ รูปแบบและวิธีการเสนอข่าว ภาษาข่าว และกระบวนการผลิตข่าว เน้นความสำคัญของการสื่อข่าวสารวัฒนธรรมพื้นถิ่นและอัตลักษณ์ของมองโกเลียในด้วยภาษามองโกเลีย ภาษาจีน และภาษาที่ 3 รวมถึง AI แปลภาษา ผลกระทบต่อการสื่อข่าวพบว่า สำหรับข่าวอินเทอร์เน็ต คุณค่าของข่าวในแง่ความถูกต้อง ความสมดุล และการปราศจากอคติส่วนตัว ถูกกลบเกลื่อนการพาดหัวข่าว การคัดเลือกเนื้อหาและประเด็นข่าว และบทบาทการรายงานข่าว ด้านการปรับตัวของผู้สื่อข่าว คุณสมบัติเบื้องต้นที่ผู้สื่อข่าวของมองโกเลียในต้องมีคือเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นของมองโกเลียใน มีทักษะทางภาษา มีความรอบรู้หลายด้านโดยเฉพาะกระบวนการผลิตและ

เผยแพร่ว่า สามารถผลิตวิดีโอสั้น โลกโซเชียล มีทักษะดิจิทัลและเทคโนโลยี AI รวมถึง การคิดนวัตกรรมข่าว ในที่สุด สื่อมองโกเลียในสามารถเปลี่ยนผ่านสู่สื่อดิจิทัลอย่างราบรื่น สื่อเก่าโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์กระดาษยังคงดำรงอยู่คู่ขนานกับการแผ่ขยายสู่สื่อดิจิทัลด้วย หลากหลายรูปแบบและแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลทำให้สื่อมองโกเลียในยกระดับจากสื่อท้องถิ่นสู่การสื่อข่าวระดับชาติและระดับโลก

คำสำคัญ : การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทันทีของสื่อ / การสื่อข่าว / มองโกเลียใน

Abstract

The research objectives were to examine media transformation in relation to the transition processes of news organizations in Inner Mongolia, their impacts on news reporting, and the adaptation of journalists. Data was collected using in-depth interviews with semi-structured questions. The informants were specifically selected and included owners or executives of news organizations and journalists in Inner Mongolia. The findings revealed that the transition processes of television, radio, and newspaper media shared three common characteristics: news formats and methods of dissemination, news language, and news production processes. These transformations emphasized the importance of communicating the local minority culture and identity of Inner Mongolia through the use of Mongolian, Chinese, and a third language, integrated with AI-assisted translation. Regarding the impacts on news reporting, the study found that in internet-based news, core news values, namely accuracy, balance, and impartiality, were often neglected in headline writing, content selection, and reporting practices. In terms of journalist adaptation, essential competencies for media professionals in Inner Mongolia include a deep understanding of local culture, multilingual proficiency, and multidisciplinary expertise, particularly in news production and dissemination. Journalists must be capable of producing short-form videos, conducting live broadcasts, and utilizing digital tools and AI technologies, along with innovative thinking in news production. Ultimately, Inner Mongolian media have achieved a smooth digital transition.

Traditional media, especially print newspapers, continue to coexist with digital expansion across diverse platforms. This digital shift has elevated Inner Mongolian media from the local level to national and global news communication.

Keywords : Media transformation / Journalism / Inner Mongolia

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทันที หรือการหยุดชะงักของสื่อเนื่องจากการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสื่อใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อสังคมออนไลน์ คือ สถานการณ์ ‘มีเดียดิสรัปชัน’ (Media disruption) หรือการเปลี่ยนแปลงของสื่อโดยการหลอมรวมสื่อดั้งเดิม เช่น ทีวี วิดีโอ หนังสือพิมพ์ กับเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เปลี่ยนเป็นสื่อบนโลกออนไลน์ กลายเป็นสื่อใหม่หรือสื่อดิจิทัล (Cunningham & Craig, 2021) สื่อดิจิทัลทำให้ลักษณะเฉพาะของการสื่อสารมวลชนที่เป็นการสื่อสารทางเดียว เปลี่ยนเป็นการสื่อสารสองทาง ผู้รับสารสามารถโต้ตอบแบบสื่อสารสองทางระหว่างตัวสื่อมวลชนและผู้รับสารที่เชื่อมต่อกันอย่างรวดเร็วด้วยอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้สื่อมวลชนเปลี่ยนรูปแบบเป็นสื่อประสม (Multimedia) ทำให้เส้นแบ่งระหว่างสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่หรือสื่อดิจิทัลเลือนลางซ้อนกัน ดังนั้น เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งเป็นที่มาของ ‘โลกออนไลน์’ มิได้ทำให้เกิดการหลอมรวมสื่อเท่านั้น แต่ทำให้เกิดภาวะความปั่นป่วนอย่างฉับพลันทันทีของสื่อมวลชนหลายแขนง รวมถึงการสื่อข่าว (Journalism) จากการศึกษาของอัน เหวินยู่ (An, 2021) พบว่า ในยุคดิจิทัลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสู่ความทันสมัยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่ออุตสาหกรรมสื่อ โดยเฉพาะด้านการสื่อข่าว สอดคล้องกับการศึกษาของกัว ชานเฟิง (Guo, 2021) และเหอ เย่ (He, 2024) ที่พบว่า สื่อดิจิทัลทำให้สื่อมวลชนของมองโกเลียในที่เคยเน้นการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม เปลี่ยนเป็นการพัฒนานวัตกรรมด้านเนื้อหา และจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีเป็นความก้าวหน้าด้านรูปแบบและวิธีการเผยแพร่ข่าว (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การติดตามข่าวสารของคนมองโกเลียในก่อนการปรับเปลี่ยนสู่สื่อออนไลน์

ประเด็น	ลักษณะการติดตามข่าวสาร
ช่องทางการติดตามข้อมูลข่าวสาร	โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์
ประเภทข่าวที่สนใจติดตาม	ข่าวภาคค่ำ ข่าวสังคม ข่าวสุขภาพ ข่าวกีฬา และพยากรณ์อากาศ
ช่วงเวลาติดตามข่าว	หลังอาหารเย็น
ความน่าเชื่อถือของข่าวสาร	ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวที่สื่อระบุ
รูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าว	กรณีข่าวโทรทัศน์และวิทยุต้องเป็นข่าวสดที่ผู้ประกาศระบุชื่อ - สกุลชัดเจน
กรณีข่าวด่วน	เลือกติดตามจากช่องทางข่าวทีวี
ทัศนคติต่อข่าวที่มีเนื้อหาภาพหรือเสียงแสดงความรุนแรง	สื่อควรมีหน้าที่กลั่นกรองข่าวที่มีเนื้อหา ภาพ หรือเสียงที่อ่อนไหวต่อความรู้สึกของคนในสังคม หลีกเลี่ยงการสื่อสารความรุนแรงแก่สังคม
ข้อเสนอแนะ	สื่อควรเน้นเนื้อหาข่าวที่ใช้ได้กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่แท้จริงของคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะชีวิตประจำวัน

สำหรับเขตปกครองพิเศษมองโกเลียในซึ่งเป็นเมืองที่มีชายแดนติดกับประเทศมองโกเลีย ทำให้ประเด็นด้านภูมิรัฐศาสตร์และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกลายเป็น 2 เรื่องสำคัญที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลของมองโกเลียใน (Li, et al., 2023) มองโกเลียในตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจีน มีชายแดนติดกับประเทศมองโกเลียเป็นหนึ่งในพื้นที่เขตปกครองพิเศษของประเทศจีน และเป็นเขตปกครองพิเศษที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 รองจากซินเจียงและทิเบต โดยมีขนาดพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 12.30 ของแผ่นดินจีนทั้งหมด และมีประชากรประมาณ 25 ล้านคน มองโกเลียในเป็นพื้นที่อาศัยของคนจีนชนกลุ่มน้อยที่ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษามองโกเลียซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นแสดงถึงการอนุรักษ์ และสืบทอดอัตลักษณ์และวัฒนธรรมดั้งเดิมถึงปัจจุบันอย่างเข้มแข็งท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาความเป็นเมือง รวมถึงวิถีชีวิตสมัยใหม่ภายใต้เทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ต (Lei & Song, 2023)

ในแง่การสื่อสารมวลชน จุดมุ่งหมายของสื่อเพื่อการสื่อสารข่าว คือนำเสนอความรู้ให้ความคิดเห็นและข้อมูล และเพื่อบอกเล่าสถานการณ์ประจำวันในรูปแบบของข่าว อาจนำเสนอเป็นสารคดีข่าว การวิเคราะห์-วิจารณ์ข่าว ร่วมกับวิธีการสัมภาษณ์ตามความเห็นของฮ็อบส์ เรเน (Hobbs, 2020) ข้อมูลข่าวสารที่ดีควรมีความถูกต้อง

ชัดเจน ทันต่อการใช้งาน มีความสมบูรณ์เพราะรวบรวมจากข้อเท็จจริง สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจเกิดการกระทำ ความรู้และความเข้าใจ และสื่อสารโดยไม่ลำเอียง ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อทำให้ผู้รับสารเข้าใจผิดไปจากความเป็นจริง เนื่องจากสื่อดิจิทัลทำให้การติดตามความเคลื่อนไหวในสังคมเกิดขึ้นได้ แค่แตะ ‘คลิก’ ดังนั้น การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล กลั่นกรองความน่าเชื่อถือของข่าวสารก่อนเผยแพร่สู่สาธารณะซึ่งเคยเป็นหลักการของการสื่อสารจึงถูกละเลย (Doyle, 2021; Shirky, 2020)

ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลกำลังผลักดันให้มนุษย์ต้องสร้างสรรคนวัตกรรมในทุกสาขาความรู้ รวมถึงนวัตกรรมด้านการสื่อสารในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ ดอยลี จิลเลียน (Doyle, 2021) เปิดเผยว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้การสื่อสารของบุคคลหรือเฉพาะกลุ่มแปรเปลี่ยนเป็นพลังอำนาจที่สร้างการรับรู้ความเคลื่อนไหวในสังคมให้แก่สาธารณชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้โครงสร้างการสื่อสารเปลี่ยนไป ส่งผลต่อแนวโน้มหา รูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารจัดการขององค์กรสื่อ คุณสมบัติของบุคลากรด้านสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพผู้สื่อข่าว ตลอดจนภาพรวมของอุตสาหกรรมสื่อ และระบบนิเวศสื่อที่เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง สอดคล้องกับข้อสรุปของเจียง ฮู่ย (Jiang, 2024) ที่ว่า สื่อดิจิทัลทำให้เส้นแบ่งแยกความเป็นสื่อชุมชน สื่อท้องถิ่น สื่อระดับประเทศ และสื่อระดับโลกเปลี่ยนไป การสื่อสารอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ทำให้เกิดการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ทำให้การสื่อสารแต่ละครั้ง ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นทั้งหลายก้าวสู่สถานะของการเป็นสื่อระดับโลกอย่างยากที่จะหลีกเลี่ยง หากไม่ต้องการล้มหายไปกับสถานการณ์ ‘มีเดียดิสรัปชัน’

ก่อนเกิดสื่อดิจิทัล หรือข่าวอินเทอร์เน็ตโครงสร้างการสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะด้านการสื่อสารข่าวในมองโกเลียใน ประกอบด้วย สื่อกระแสหลัก 3 ชนิด คือ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ โดยสื่อเหล่านี้เป็นสื่อที่จัดตั้งขึ้นในท้องถิ่นเพื่อการสื่อสารเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมองโกเลียใน รวมถึงประกาศและนโยบายสำคัญจากรัฐบาล ส่วนการรับรู้เนื้อหาข่าวสารเหตุการณ์สำคัญนอกพื้นที่มองโกเลียใน สามารถรับรู้ได้จากสถานีโทรทัศน์และวิทยุระดับชาติจากปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ ฯลฯ รวมถึงหนังสือพิมพ์ที่จัดจำหน่ายทั่วไป จำนวนสื่อมวลชนที่เป็นสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุท้องถิ่นในมองโกเลียในมีทั้งสิ้น 3 แห่ง และหนังสือพิมพ์ข่าว 2 ฉบับ (Jiang, 2024) แต่ในยุคดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนของอุตสาหกรรมสื่อในมองโกเลียในเพื่อใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมการสื่อสารในช่วงทศวรรษ 2020 ได้แก่ การปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีของกระบวนการผลิตคอนเทนต์เพื่อเผยแพร่ได้หลากหลายรูปแบบและช่องทาง และทุกเวลา

การปรับใช้โปรแกรมควบคุมการผลิตและเผยแพร่คอนเทนต์ในรูปแบบแอปพลิเคชัน (Application) และเครือข่ายสังคมออนไลน์ รวมถึงการปรับตัวกับเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูง โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสื่อ AI เพื่อใช้ประโยชน์จากต้นทุนที่ลดลงอย่างมากของอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อการสื่อสาร ขณะที่มีความสมมติการใช้งานมากขึ้น สะดวกและดีขึ้น โดยเฉพาะเพื่อตอบโจทย์การประยุกต์แนวคิด IoT (Internet of things) สำหรับสื่อในมองโกเลียซึ่งจัดเป็นสื่อระดับท้องถิ่นก่อนเข้าสู่สื่อบนโลกออนไลน์ (Hua & Jin, 2022; Yang, 2022)

ผลกระทบและการปรับตัวจากสถานการณ์ ‘มีเดียสลับซับซ้อน’ ไม่มีวันจบสิ้น ปรากฏที่นวัตกรรมสื่อเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการเปลี่ยนผ่านของสื่อมองโกเลียโดยเฉพาะองค์กรด้านการสื่อสาร ผลกระทบและการปรับตัวของสื่อในมองโกเลีย จะทำให้เข้าใจเบื้องหลังแนวคิดและวิธีการรับมือกับกระแสของสื่อดิจิทัลเพื่อการสื่อสารข้อมูลข่าวสารกับประชาชนมองโกเลียในได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าวในมองโกเลียใน
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสื่อกับผลกระทบด้านการสื่อสารในมองโกเลียใน
3. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้สื่อข่าวดิจิทัลในมองโกเลียใน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อมวลชนดั้งเดิม หมายถึง สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ และหนังสือพิมพ์
การเปลี่ยนแปลงของสื่อมองโกเลียใน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนผ่านผลกระทบ และการปรับตัวของสื่อมวลชนดั้งเดิม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

1.1. ชุดคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้กับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 3 ชุด โดยมีสาระโดยลำดับ คือ ชุดที่ 1 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าว ชุดที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อกับผลกระทบด้านการสื่อสารในมองโกเลียใน และชุดที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้สื่อข่าว ผู้สื่อข่าวในมองโกเลียใน

1.2. หนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ข่าวอินเทอร์เน็ต โดยงานวิจัยนี้ใช้สนพ.ข่าว 2 แห่งคือ นสพ.ท้องถิ่นในมอโกเลียในชื่อ “weizin” ซึ่งได้ปรับตัวเป็นนสพ.ออนไลน์ (www. Mpweizin.qq.com) คู่ขนานกับการยังคงพิมพ์ฉบับกระดาษจำหน่าย และสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการใช้อย่างกว้างขวางในประเทศจีนชื่อ “Douyin” (โดยทั่วไป คือ “TikTok”) เพื่อประกอบการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อกับผลกระทบด้านการสื่อข่าวในมอโกเลียใน

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ความตรงเชิงเนื้อหา ใช้การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item objective congruence) สำหรับชุดคำถามสัมภาษณ์จากผู้ประเมิน 5 ราย ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ 0.80 (Li & Liu, 2024) จึงใช้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3. ผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 5 ราย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 10 ราย

กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริหาร หรือ เจ้าขององค์กรข่าวของสื่อมวลชนดั้งเดิมในมอโกเลียใน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าว คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรข่าวภายใต้สื่อดั้งเดิม ขณะเดียวกันต้องเรียนรู้และตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางรูปแบบ และประเภทของเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลเพื่อการสื่อข่าว ตลอดจนข้อดี ข้อเสียเพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่สื่อดิจิทัลได้ราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการประเมินความคุ้มค่าด้านเงินลงทุนและผลลัพธ์ในท้ายที่สุดสำหรับการปรับองค์กรเพื่อการเปลี่ยนผ่านกับสถานการณ์ ‘มีเดีย ดิสรัปชัน’

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้สื่อข่าวของสื่อมอโกเลียในที่มีประสบการณ์ด้านผู้สื่อข่าวในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งหมายความว่ามีความถึงการมีประสบการณ์เป็นผู้สื่อข่าวในแบบสื่อดั้งเดิม และกำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายในบทบาทผู้สื่อข่าวอินเทอร์เน็ต จึงมีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นผู้ให้ข้อมูลในบทบาทของผู้สื่อข่าวทั้งก่อนและหลังของสถานการณ์ ‘มีเดีย ดิสรัปชัน’

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหารอบแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อ การสื่อข่าว การติดตามข่าวสารของประชาชนจากสื่อมวลชนในมอโกเลียใน และภาพรวมเกี่ยวกับสื่อมวลชนดั้งเดิมในมอโกเลียใน

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือเจ้าขององค์กรข่าวในมองโกเลีย ใน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าว และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่อการสื่อข่าว

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวในมองโกเลียใน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อบทบาทการเป็นผู้สื่อข่าว และการปรับตัวของผู้สื่อข่าวของสื่อมองโกเลียใน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

1) การวิเคราะห์เนื้อหาด้านกระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าว เพื่อค้นหา รูปแบบในเชิงกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่สื่อดิจิทัลของสื่อดั้งเดิมแต่ละประเภทที่เป็น องค์กรข่าว และใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อแจกแจงรายละเอียดในแต่ละรูปแบบ

2) การวิเคราะห์เนื้อหาด้านการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการสื่อข่าว เพื่อค้นหา ลักษณะของผลกระทบต่อองค์ประกอบของการสื่อข่าว รวมถึงความเหมือน หรือแตกต่างโดยอ้างอิงกับองค์ประกอบของการสื่อข่าวบนสื่อดั้งเดิม และใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะของผลกระทบต่อองค์ประกอบแต่ละด้านในการสื่อข่าว

3) การวิเคราะห์เนื้อหาด้านการปรับตัวของผู้สื่อข่าวในมองโกเลียใน เพื่อค้นหาคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวอินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อข่าว ในมองโกเลียใน รวมถึงมุมมองต่อบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ต่อการทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว และใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายความ

ผลการวิจัย

1. กระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าวในมองโกเลียใน

ผลการวิจัย พบว่า องค์กรข่าวที่เป็นรูปแบบสื่อดั้งเดิม คือ สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ และหนังสือพิมพ์กระดาษ มีกระบวนการเปลี่ยนผ่านเป็น 3 ลำดับ เริ่มต้นจากการลงทุนและยกระดับเทคโนโลยีการผลิตข่าวเป็นเทคโนโลยีดิจิทัล จากนั้นหลอมรวมเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อปรับองค์กรเป็นศูนย์กลางด้านข้อมูลข่าวสารแบบหลากหลาย ช่องทางและรูปแบบการเสนอข่าว และสุดท้ายปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรธุรกิจ มี ‘ข่าว’ คือ เป็นสินค้าเพื่อสร้างรายได้ เลือกผลิตและวิธีเสนอคอนเทนต์ในลักษณะ ‘เล่าเรื่องราว’ (Storytelling) ผลการวิจัยพบว่า แม้มีลำดับขั้นตอนของกระบวนการเปลี่ยนผ่าน ลักษณะเดียวกัน แต่มีกรอบดำเนินการแตกต่างในบางแง่มุม ดังนี้

1.1 รูปแบบและวิธีการเสนอข่าว สถานีโทรทัศน์เน้นความหลากหลายของเนื้อหาและการเผยแพร่ในลักษณะข้ามสื่อ (Transmedia) ส่วนสถานีวิทยุเน้นปรับรูปแบบระบบเสียงเพื่อการสื่อสารแบบเฉพาะคนเฉพาะกลุ่ม (Personalization) ซึ่งมักเป็นสถานีข่าวจราจร สถานีข่าวการเกษตร รวมถึงข่าวสารเพื่อชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ที่เป็นคนพื้นถิ่นในมองโกเลียใน สื่อหนังสือพิมพ์เปลี่ยนตัวเองเป็นรูปแบบข่าวอินเทอร์เน็ต มีปฏิสัมพันธ์เรียลไทม์กับผู้ชมข่าว และเน้นการเพิ่มคุณค่าและมูลค่า

งานวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ของมองโกเลียใช้รูปแบบและวิธีการเสนอข่าวแบบสื่อดั้งเดิมคู่ขนานกับสื่ออินเทอร์เน็ต สามารถเพิ่มกลุ่มคนติดตามจากเดิมเฉพาะมองโกเลียใน ขยายสู่พื้นที่อื่น ๆ ในประเทศจีน รวมถึงทั่วโลกที่สามารถเข้าถึงทางอินเทอร์เน็ต ความเข้าใจรูปแบบและวิธีการเสนอข่าวบนสื่อดิจิทัลต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีให้คุ้มค่าเพื่อลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรที่มี

“การทำข่าวในยุคใหม่ มักเน้นสร้างกระแสเพื่อดึงการมีส่วนร่วมของผู้ชม ต้องมีวิธีการนำเสนอที่ให้ความบันเทิงด้วย คนตามข่าวบนโลกออนไลน์ มักเน้นความพึงพอใจ เนื้อหาสาระในข่าวเป็นเรื่องรอง เพราะข่าวบนอินเทอร์เน็ตเข้าถึงผู้คนทั่วโลก ต่างมีสังคม สภาพแวดล้อม ทัศนคติ และความเชื่อแตกต่างกัน ทุกวันนี้ สื่อในมองโกเลียในยังเน้นการเสนอข่าวสารที่สร้างทัศนคติและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกันบนค่านิยมวัฒนธรรม และวิถีแบบมองโกเลียใน แต่นับวัน นักท่องเที่ยวทั่วโลกจะเดินทางเข้ามาเที่ยวมองโกเลียในมากขึ้นจากข่าวสารบนสื่อออนไลน์ สื่อต้องตื่นตัว ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่ตามมากับการสื่อสารอินเทอร์เน็ต ไม่ใช่ตื่นตัวกับเทคโนโลยีสมัยเท่านั้น” ความคิดเห็นข้างต้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลวิจัยข้างต้น สะท้อนเด่นชัดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านรูปแบบและวิธีการเสนอข่าวเมื่อต้องเปลี่ยนผ่านสู่สื่อดิจิทัล

1.2 ภาษาข่าว การวิจัยพบว่า สื่อดิจิทัลทำให้ความแตกต่างของภาษาข่าวที่แสดงสไตล์หรือเอกลักษณ์เฉพาะสำนักข่าวเปลี่ยนไปเป็นภาษาข่าวเฉพาะบุคคลเพื่อสร้างความแตกต่างแปลกใหม่ ในอดีต ภาษาข่าวโทรทัศน์มาจากการดูภาพและฟังเสียงประกอบ ขณะที่สื่อวิทยุต้องใช้การฟังเพื่อแปลถ้อยคำเป็นภาพ สื่อหนังสือพิมพ์เน้นการอ่าน จึงมีความแตกต่างในการใช้ภาษาข่าวให้เหมาะสมกับลักษณะของสื่อที่แตกต่างกัน แต่ข่าวอินเทอร์เน็ตเน้นดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้รวดเร็ว ไม่เน้นความน่าเชื่อถือ เลือกใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน เน้นใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเร็ว และเน้นเสนอข่าวและคอนเทนต์เป็น 2 ภาษา คือ ภาษามองโกเลีย ควบคู่กับภาษาจีน ภาษาข่าว

อินเทอร์เน็ตมักโอ้อวดเกินจริง มักใช้คำกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกคนดู คนอ่านแบบสุดขีด ทำให้ข่าวเป็นเหมือนเรื่องเล่าที่ปรุงแต่งขึ้น

การวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยี AI แปลภาษา สร้างเมนูตัวเลือกภาษาที่ 3 เพื่อเพิ่มการเข้าถึงข่าวบนสื่อมองโกเลียซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านที่องค์กรข่าวในมองโกเลียในเลือกดำเนินการ ยกระดับองค์กรข่าวท้องถิ่นสู่ระดับประเทศและระดับโลก ช่วยฟื้นฟูความสำคัญของภาษามองโกเลียในระหว่างคนจีน คนรุ่นใหม่ในมองโกเลียใน เห็นความสำคัญของการเรียนภาษามองโกเลีย

1.3 กระบวนการผลิตข่าว องค์กรข่าวในยุคดิจิทัลให้ความสำคัญกับปริมาณและความรวดเร็ว ความทันสมัยหรือความเป็นปัจจุบันของข่าวอินเทอร์เน็ตที่คำนวณเป็นนาทีและชั่วโมง ต่างจากความเป็นปัจจุบันของข่าวบนสื่อดั้งเดิมมักเป็นแค่ข่าวเช้า ข่าวค่ำ ข่าวรายวัน แต่เมนูข่าวสำคัญของข่าวอินเทอร์เน็ตคือ ข่าวด่วน ซึ่งมีความเป็นปัจจุบัน 24 ชั่วโมงหรือตลอดเวลา เลือกผลิตและเผยแพร่ข่าวด่วนจำแนกตามรสนิยมของผู้ชมข่าว และประเภทข่าว รวมถึงแพลตฟอร์มที่ใช้เป็นประจำ (User engagement) เป็นผู้ชมในมองโกเลียใน เมืองจีนอื่น และผู้ชมในต่างประเทศ ขั้นตอนการผลิตข่าวเปลี่ยนจากการตั้งต้นและจบลงในองค์กร เริ่มต้นโดยบรรณาธิการข่าวออก ‘หมายข่าว’ (เลือกประเด็นเพื่อผู้สื่อข่าวออกหาข่าว) และจบด้วยบรรณาธิการคัดเลือกข่าวเพื่อเผยแพร่ แต่ข่าวอินเทอร์เน็ตตั้งต้นและจบลงนอกองค์กรโดยผู้สื่อข่าวดำเนินการเองจากพื้นที่ของข่าว สื่อโทรทัศน์ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตข่าวเกือบทุกขั้นตอน ไม่ต้องมีระบบ ‘หมายข่าว’ ก่อนออกทำข่าว ลดการเตรียมสคริปต์ข่าว ตัดขั้นตอนการตรวจเช็คข่าว และใช้ระบบคลังข้อมูลภาพออนไลน์ที่ทำให้เข้าถึงและนำมาใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีรายได้จากการแชร์คลังภาพระหว่างสื่อส่วนการเสนอข่าวของสถานีวิทยุปรับเปลี่ยนเป็นการออกอากาศคู่ขนานกับช่องทางออนไลน์ อาศัยการติดต่อข่าวจากสื่อโทรทัศน์ และเน้นการเสนอข่าวโดยให้ผู้ฟังทำหน้าที่เป็นผู้จัดรายการร่วม

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการผลิตข่าวอินเทอร์เน็ตควบคุมกับข่าวบนสื่อดั้งเดิมช่วยต้นทุนการผลิตข่าว องค์กรมีรายได้จากหลากหลายช่องทางและวิธีการ (Multi-platform resources and sharing) ไม่มีการล้มหายหรือเลิกกิจการอย่างสิ้นเชิงขององค์กรข่าวในมองโกเลียใน นอกจากนี้กระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าวในมองโกเลียในเป็นไปอย่างราบรื่น แม้ใช้เวลานานกว่า หากเปรียบเทียบกับที่เซี่ยงไฮ้ หรือปักกิ่ง

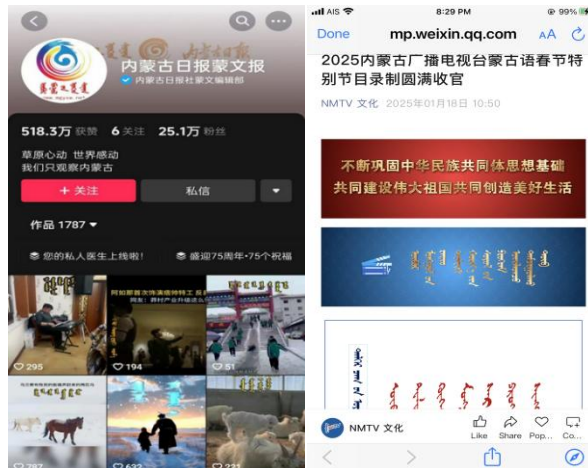
2. ผลกระทบต่อการซื้อขายในมองโกเลีย

ผลการวิจัยพบว่า คุณค่าของข่าวต่อวิธีการพาดหัวข่าว การคัดเลือกเนื้อหา และประเด็นข่าว และบทบาทการรายงานข่าวเปลี่ยนไป ความถูกต้องครบถ้วน (Accuracy) ความสมดุล (Fairness) และการปราศจากอคติส่วนตัว (Objectivity) มักถูกละเลย

2.1 การพาดหัวข่าว การวิจัยพบว่า ความท้าทายอย่างยิ่งในการซื้อขายของสื่อมองโกเลียในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสื่อคือ วิธีการพาดหัวข่าวที่เปลี่ยนไป คุณค่าของข่าวด้านการปราศจากอคติส่วนตัวกลายเป็นเทคนิคการพาดหัวข่าวของสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์เพื่อดึงดูดความสนใจแบบเลือกข้างเลือกฝ่ายได้ทันที ทำให้ข้อความพาดหัวข่าวมักไม่มีความถูกต้องครบถ้วน และขาดความสมดุล ส่วนคุณค่าของข่าวในแง่ความกะทัดรัด ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ยังเป็นลักษณะสำคัญในการเลือกข้อความพาดหัวข่าวของสื่อดั้งเดิมและข่าวอินเทอร์เน็ต สื่อดิจิทัลทำให้การพาดหัวข่าวเป็นเรื่องละเอียดอ่อนยิ่งขึ้น สื่อมองโกเลียในแบบสื่อดั้งเดิมและข่าวอินเทอร์เน็ต ยังคงให้ความสำคัญกับการพาดหัวข่าวเพื่อสื่อสารและสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลกลาง การซื้อขายบนแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลที่มีหลากหลายรูปแบบและวิธีการทำให้การเลือกข้อความพาดหัวข่าวคำนึงถึงผู้ชมผู้อ่านจากทั่วประเทศจีนและทั่วโลกด้วย มีการใช้ภาษาจีน และ/หรือภาษาที่ 3 ซึ่งอาจเป็นภาษาพื้นถิ่นเฉพาะกลุ่มนอกเหนือจากภาษามองโกเลีย การใช้หลายภาษา ต้องคำนึงถึงการรักษาความหมายให้ตรงกัน หลีกเลี่ยงและระมัดระวังการใช้คำที่อาจอ่อนไหว ไม่เหมาะสม

2.2 การคัดเลือกเนื้อหาและประเด็นข่าว แม้เป็นสื่อออนไลน์ แต่การซื้อขายของสื่อมองโกเลียในยังมุ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในพื้นถิ่น และส่งเสริมความเป็นเอกภาพของชนส่วนน้อย เพราะสื่อออนไลน์ คือโอกาสการเผยแพร่วัฒนธรรมของมองโกเลียในให้ชาวโลกได้รู้จักแม้ไม่ต้องเดินทางมาสัมผัสถึงแหล่งขบถเดียวกันคนมองโกเลียในสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แสดงถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่แปลกใหม่ แตกต่างจากที่เป็นอยู่ในมองโกเลียใน จึงมีแนวโน้มทำให้ความคิด ความเชื่อ และการใช้ชีวิตของคนในมองโกเลียในเปลี่ยนไป กระทั่งไม่เห็นความสำคัญในการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ความภาคภูมิใจที่หายไปอาจนำไปสู่การลดทอนความเป็นเอกภาพของคนในมองโกเลียใน และนำไปสู่ปัญหาทางสังคม รวมถึงผลกระทบอีกหลายด้าน การสะท้อนอัตลักษณ์พื้นถิ่นจึงเป็นแนวทางที่สื่อมองโกเลียในให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น เช่น เสนอข่าวด้วยตัวเขียนภาษามองโกเลีย (ภาพที่ 1-2) ร่วมกับภาษาจีน และภาษาอังกฤษในบางข่าว การให้ความสำคัญกับ ‘ความสมดุล’ เพื่อคุณค่าของข่าวด้วยวิธีจัดสรรพื้นที่สำหรับประเด็นข่าวอินเทอร์เน็ตบนหน้าแรก (Homepage) เพื่อทุกชนกลุ่ม

น้อยในมองโกเลียใน ตลอดจนเนื้อหาข่าวมุ่งสร้างความเป็นเอกภาพ แสดงถึง
'การปราศจากอคติส่วนตัว'

ภาพที่ 1-2 (ภาพซ้าย) รูปแบบและวิธีการสื่อข่าวบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ 'Douyin' และ
(ภาพขวา) การสื่อข่าวออนไลน์ด้วยภาษามองโกเลียและภาษาจีนของสื่อมองโกเลียใน
ที่มา: Douyin platform และ mp.weixin.qq.com

2.3 บทบาทการรายงานข่าว ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการรายงานข่าว มีลักษณะของการสื่อสารข้ามสื่อ (เผยแพร่บนหลายช่องทางและรูปแบบ) และเน้นผสานประโยชน์เชิงการค้ามากขึ้น มุ่งเสนอข่าวเพื่อสร้างและตอบสนองต่อจำนวนผู้เข้าชมที่เพิ่มขึ้นและกระจายทั่วโลก มีการติดต่อ ปรับรูปแบบการรายงานข่าวให้สอดคล้องกับลักษณะของแพลตฟอร์มและกลุ่มผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อขยายกลุ่มคนติดตาม และประโยชน์ด้านโฆษณา ความทันเวลา (Timeliness) ของข่าวอินเทอร์เน็ตไม่ได้ตั้งอยู่บน 'ความสดใหม่' ของข่าว แต่มุ่งที่ข่าวตามกระแส 'ไวรัล' เมื่อปรับเป็นหนังสือพิมพ์ออนไลน์ มีการรายงานข่าวด้วยหลายภาษา คือ เพิ่มภาษาจีน อังกฤษ และใช้ AI แปลภาษา

3. การปรับตัวของผู้สื่อข่าวในยุคดิจิทัล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สื่อข่าวในมองโกเลียในต้องปรับตัวอย่างมากในยุคดิจิทัล ผู้สื่อข่าวยุคใหม่ต้องไม่หยุดการเรียนรู้ ต้องเร่งเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ให้ตัวเอง มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัยและเท่าทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรม สร้างแบรนด์ให้ตัวเอง ตลอดจนจินตนาการนวัตกรรมข่าวที่แปลกแตกต่าง

สร้างช่องทางและกลไกดึงดูดผู้ติดตามหรือ ‘แฟนคลับ’ อย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาพื้นที่และตัวตนบนโลกของชาวอินเทอร์เน็ต ต้องเปลี่ยนจากการมีความสามารถเชิงเดี่ยว ให้มีความสามารถแบบรู้รอบ ต้องทำหน้าที่ได้หลายอย่าง เป็นนักข่าว ตากล้อง เขียนข่าว ตัดต่อวิดีโอ และรายงานข่าวเอง สามารถกำหนด ‘หมายข่าว’ หรือเลือกลำดับความสำคัญของข่าวและรูปแบบรายงานข่าวเอง บันทึกภาพข่าวด้วยกล้องจากโทรศัพท์มือถือ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ทันสมัยเพื่อตัดต่อและลำดับความยาวสั้นของข่าวให้เหมาะสมกับรูปแบบและช่องทางที่เลือกนำเสนอ สุดท้ายนำข่าวขึ้นหน้าสื่อออนไลน์ด้วยตัวเอง ตลอดจนการสร้างช่องทางเฉพาะตัวเพื่อโต้ตอบกับผู้ชมข่าวที่เป็นแฟนคลับ นอกจากนี้ การใช้ภาษามองโกเลียและภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ และความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมของมองโกเลียใน รวมถึงวิถีชีวิตท้องถิ่นของชนกลุ่มน้อยในมองโกเลียในเป็นความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการเป็นผู้สื่อข่าวในมองโกเลียใน

การปรับตัวของผู้สื่อข่าวอินเทอร์เน็ตในมองโกเลียในโดยสรุป ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อข่าวแบบครบวงจร (คิดประเด็น หาข่าว บันทึกวิดีโอ ตัดต่อข่าว เขียนข่าว รายงาน และเผยแพร่ข่าว ปรับเปลี่ยนรูปแบบข่าวให้มีความหลากหลายสำหรับช่องทางอื่น และสามารถทำการตลาดหรือเพิ่มมูลค่าข่าว) 2) ทักษะภาษาที่ 3 นอกเหนือจากภาษามองโกเลียและภาษาจีน 3) ความสามารถใช้ ประยุกต์ใช้ และเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะเทคโนโลยี AI และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เพื่อใช้ประโยชน์ข้อมูล (Data analytics) 4) ความรู้ ความสามารถผลิตวิดีโอ ทำไลฟ์ข่าวสด (Live streaming) โดยเชื่อมต่อสัญญาณกับแพลตฟอร์มออนไลน์อื่นเพื่อเพิ่มความหลากหลายของช่องทางการเผยแพร่ข่าว 5) ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมข่าว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุป คือ สื่อมวลชนดั้งเดิมในมองโกเลียใน มีกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่สื่อดิจิทัลใกล้เคียงกันใน 3 ลักษณะคือ รูปแบบและวิธีการเสนอข่าว ภาษาข่าว และกระบวนการผลิตข่าว โดยเน้นการลงทุนระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดำเนินการสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อเผยแพร่บนหลากหลายแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์คู่ขนานกับการผลิตสื่อรูปแบบเดิม เน้นเพิ่มช่องทางการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมแบบเรียลไทม์บนสื่อใหม่และรักษาพื้นที่ข่าวสำหรับเนื้อหาด้านวัฒนธรรมพื้นถิ่นของมองโกเลียใน และการสร้างเอกภาพระหว่างชนกลุ่มน้อยที่อยู่ร่วมกันในมองโกเลียในโดยเสนอข่าวเป็นภาษามองโกเลียและภาษาจีนควบคู่กัน รวมถึงภาษาที่ 3 ผลกระทบต่อการสื่อข่าว คือ การพาตัวข่าว การคัดเลือกเนื้อหาและประเด็นข่าว และบทบาทการรายงานข่าวจะให้ความสำคัญน้อยลง

ในเรื่องความถูกต้อง ความสมดุล และการปราศจากอคติส่วนตัวซึ่งเป็นคุณค่าของข่าว ขณะที่ข่าวที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับรัด ชัดเจน กลายเป็นเทคนิคสำคัญของการเขียนข่าว อินเทอร์เน็ต ผู้สื่อข่าวในมองโกเลียในต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงจากสื่อดิจิทัล คือ ทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยี AI ความรอบรู้ในกระบวนการผลิตวิดีโอข่าว ไลฟ์ข่าวสด การสร้างและดึงดูดกลุ่มแฟนคลับ และการคิดนวัตกรรมข่าว ที่สุดแล้วสื่อดิจิทัลทำให้แพลตฟอร์มการสื่อข่าวของมองโกเลียในก้าวสู่ระดับโลก

อภิปรายผลการวิจัย

1. กระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าวในมองโกเลียใน

ผลการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทันทีกับกระบวนการเปลี่ยนผ่านขององค์กรข่าวในมองโกเลียในเป็นไปตามที่ เลย์ หิวเหว่ย และ สง ยี่เพย (Lei & Song, 2023) ได้พบว่า สื่อดิจิทัลต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ภาษาข่าว และกระบวนการผลิตข่าว ทั้ง 3 ประการเป็นสิ่งที่มาคู่กับกระบวนการเปลี่ยนผ่านของสื่อดั้งเดิมสู่สื่อใหม่หรือสื่อออนไลน์ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดการล่มสลายของสื่อดั้งเดิม สื่อดั้งเดิมที่อยู่ในระบบอนาล็อกต้องผลัดตัวเองเข้าสู่ตลาดสื่อดิจิทัล ทั้งในรูปแบบของการหลอมรวมสื่อ เปลี่ยนเป็นสื่อดิจิทัล หรือบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสื่อดั้งเดิม (Nielsen & Fletcher, 2020) เทคโนโลยี 5G, AI, VR (virtual reality: ความจริงเสมือน) และ AR (Augmented reality: ความจริงเสริม) ทำให้โทรศัพท์เคลื่อนที่กลายเป็นสื่อดิจิทัลที่มีศักยภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพิ่มความเข้มข้นให้กับสถานการณ์ ‘มีเดีย ดิสรัปชัน’ กระทั่งการสื่อข่าวของสื่อดั้งเดิมต้องก้าวเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านอย่างยากจะหลีกเลี่ยง (Li & Liu, 2024) และทำให้ AI มีบทบาทต่อการสื่อข่าวเพิ่มขึ้น

2. ผลกระทบต่อการสื่อข่าวในมองโกเลียใน

การเปลี่ยนแปลงของสื่อมวลชนดั้งเดิม ส่งผลกระทบในทางบวกต่อการสื่อข่าวในมองโกเลียใน สอดคล้องกับที่ อัน เหวินยู่ (An, 2021) พบว่า ภายใต้บริบทของโลกาภิวัตน์ และสังคมดิจิทัล การรักษาความเป็นเอกภาพของชนกลุ่มน้อยในมองโกเลียใน และการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นให้กว้างไกล ยังเป็นหลักการพื้นฐานเบื้องหลังการสื่อข่าวของมองโกเลียในมาตลอด อีกทั้ง แนวคิดการสื่อข่าวของมองโกเลียใน สะท้อนความรับผิดชอบ ต่อสังคม ทำหน้าที่ส่งเสริมวัฒนธรรมมองโกเลียในบนดินแดนขนาดเล็กกลายเป็น ‘ซอฟต์แวร์เวอร์’ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของมองโกเลียในภายใต้แรงกดดันจากโลกาภิวัตน์ (Hua & Jin, 2022) แต่ผลกระทบทางบวกอาจเปลี่ยนไป เพราะการสื่อข่าว

ดิจิทัลมักเล่าเรื่องราวด้วยอารมณ์ความรู้สึก แม้ทำให้คนดูเข้าถึงเนื้อหาข่าวที่ซับซ้อนได้ง่าย และรวดเร็ว แต่สิ่งที่เสนออาจไม่ใช่ข่าว เป็นแค่เรื่องราว (Story) ของสถานการณ์ที่ถูกถ่ายทอดตามความคิดหรือความสนใจของผู้เผยแพร่ (Nielsen & Fletcher, 2020)

3. การปรับตัวของผู้สื่อข่าวมองโกเลียใน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้สื่อข่าวมองโกเลียในภายใต้สภาพแวดล้อมของการสื่อสารดิจิทัลบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งการสร้าง ‘แฟนคลับ’ ให้ตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งนั้น เป็นไปตามที่ เจียง ชู่ย (Jiang, 2024) ได้พบว่า สื่อดิจิทัลทำให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างผู้สื่อข่าวและผู้ชมข่าว เป็นการสื่อสารแบบเรียลไทม์ ทำให้เสียงของผู้ชมดังขึ้น (Voice) มีความหมายมากขึ้น อีกทั้ง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ และความนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นไปทั่วโลก กลายเป็นแรงกดดันให้ผู้ข่าวต้องมีอาชีพต้องยอมรับการแข่งขันกับคอนเทนต์ข่าวที่ผลิตและส่งจากใครก็ได้ที่มีแค่โทรศัพท์มือถือเครื่องเดียว (Holt & Sanson, 2020)

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานด้านการสื่อสารและความมั่นคงระดับภูมิภาคและท้องถิ่นใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพบนความหลากหลายในมิติต่าง ๆ
2. สร้าง ‘hub’ ข่าวออนไลน์เพื่อแชร์ประโยชน์จากถึงข้อมูลระหว่างสื่อ
3. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวเชิงจิตใจและความฉลาดทางอารมณ์ของผู้สื่อข่าวดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- An, W. (2021). The classification and definition of new media under the communication model. *Journalism Communication*, (14), 36–37.
- Cunningham, S., & Craig, D. (2021). Creator culture : The rise of digital artists and social media influencers. *International Journal of Cultural Studies*, 24(2), 315-331.
- Doyle, G. (2021). Digital disruption in the media industries : The case of television. *Television & New Media*, 22(4), 299-314.

- Guo, Q. (2021). Reform process of People's Daily publicity work in the Internet era [Unpublished doctoral dissertation]. Party School of the Central Committee of CPC.
- He, Y. (2024). Transformation strategies for traditional media professionals in the context of integrated media. *Media Forum*, (12), 58–60.
- Hobbs, R. (2020). *Mind Over Media: Propaganda Education for a Digital Age*. W.W. Norton & Company.
- Holt, J., & Sanson, K. (2020). Digital platforms and the transformation of media : Media disruption or continuity? *Television & New Media*, 21(7), 47-61.
- Hua, J., & Jin, X. (2022). An empirical study on the usage motivations of new media in the era of integrated media: Based on UGT theory. *Journalism Communication*, (07), 10–13.
- Jiang, H. (2024). The integrated development of traditional media under the internet mindset. *China Press*, (10), 34–35.
- Lei, H., & Song, Y. (2023). Motivation analysis and governance strategies for "liking" behavior on WeChat Moments from a systems theory perspective. *News World*, (04), 40–44.
- Li, C., Wu, F., & Sun, Q. (2023). The effect of information dissemination in social interaction contexts. *Journal of Management Engineering*, (02), 22–34.
- Li, Q., & Liu, S. (2024). Decision-making driven by big data: Optimistic or pessimistic? *Party & Government Research*, (05), 40–51, 125.
- Nielsen, R. K., & Fletcher, R. (2020). Paying for online news: A comparative analysis of six countries. *Digital Journalism*, 8(3), 396-416.
- Yang, Q. (2022). *Mechanisms and pathways for reshaping the competitive advantages of traditional media through intelligent transformation*. [Unpublished doctoral dissertation]. Communication University of China.
- Shirky, C. (2020). Here comes everybody: The power of organizing without organizations in the digital age. *Journal of Media Study*, 25(3), 211-229.